

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом ректора від
18.02.2019 року № 96

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЕНК:
*ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ, СЕРТИФІКАЦІЇ
ТА ВИКОРИСТАННЯ У СИСТЕМІ Е-НАВЧАННЯ*
(зі змінами, затвердженими наказом ректора від 08.05.2019 року № 318)

м.Київ-2019

1. Загальні положення

1.1. Положення про ЕНК: порядок створення, сертифікації та використання у системі е-навчання (далі – Положення) визначає основні засади організації та запровадження технологій дистанційного навчання в Київському університеті імені Бориса Грінченка (далі – Університет).

1.2. Це Положення розроблено з урахуванням вимог чинних нормативних документів: Наказу Міністерства освіти і науки України № 466 від 25.04.2013 (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2013 р. за № 703/23235) «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» (Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки [№ 660 від 01.06.2013](#); [№ 761 від 14.07.2015](#)); Стратегії (програми) розвитку Університету на 2018-2023 роки; Рекомендацій про порядок організації освітнього процесу студентів денної форми з використанням технологій дистанційного навчання (Наказ № 468 від 28.10.2015 р.); Положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка (наказ №817 від 15.12.2017 р.).

Це Положення поширюється на систему е-навчання в усіх структурних підрозділах Університету.

1.3. Головною метою використання ЕНК у системі е-навчання Університету є надання учасникам освітнього процесу послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних і інноваційних педагогічних технологій відповідно до державних та галузевих стандартів вищої освіти; за програмами підготовки абітурієнтів до вступу у заклади вищої освіти, підвищення кваліфікації працівників освіти тощо.

1.4. Основними перевагами ЕНК та застосування технологій дистанційного навчання є:

- розширення можливостей доступу різних категорій учасників освітнього процесу до якісного навчального контенту;
- забезпечення індивідуалізації освітнього процесу у відповідності до потреб, особливостей і можливостей тих, хто навчається;
- підвищення якості та ефективності освітнього процесу шляхом застосування інформаційно-комунікаційних та інноваційних освітніх технологій;
- забезпечення систематичного моніторингу якості освіти.

2. Створення ЕНК для забезпечення системи е-навчання

2.1. Особливість та відмінність електронного навчального курсу порівняно з іншими електронними засобами навчання, полягає у тому, що ЕНК передбачений для оволодіння студентами навчальним матеріалом, що подається викладачем - автором курсу.

2.2. Автори/співавтори для розробки ЕНК призначаються рішенням кафедри з числа НПП Університету та мають відповідні записи у індивідуальних планах викладача.

2.3. Кафедри несуть повну відповідальність за збереження змістовного наповнення ЕНК.

2.4. ЕНК розробляється у рамках виконання посадових обов'язків НПП і є надбанням/інтелектуальною власністю Університету.

2.5. Основними характеристиками ЕНК є:

- структурованість навчально-методичних матеріалів;
- логіка вивчення навчальної дисципліни;
- чіткий графік виконання студентами навчального плану;
- налагоджена система інтерактивної взаємодії викладача і студента, студентів між собою, засобами ресурсів ЕНК та технологій дистанційного навчання, протягом усього часу вивчення дисципліни;
- якісно виконані навчальні матеріали, які дозволяють набути компетентностей, задекларованих у робочій програмі;
- система контролю та оцінювання виконання всіх видів навчальної діяльності студентів.

2.6. Електронні навчальні курси можуть бути використані як засоби навчання для студентів денної, заочної, дистанційної форм навчання на всіх етапах навчальної діяльності під час вивчення відповідних дисциплін.

2.7. Електронні навчальні курси складаються з електронних ресурсів двох типів:

2.7.1. Ресурси, призначені для подання студентам змісту навчального матеріалу, наприклад, структуровані електронні конспекти лекцій, мультимедійні презентації лекцій, аудіо та відео матеріали (подкасти, відеокласти, вебкласти і тощо), методичні рекомендації тощо;

2.7.2. Ресурси, що забезпечують закріплення вивченого матеріалу, формування вмінь та навичок, набуття професійних та загальнонаукових компетентностей, самооцінювання та оцінювання навчальних досягнень студентів, наприклад: завдання, тестування, анкетування, форуми тощо), в тому числі з використанням технологій Веб 2.0, Веб 3.0.

2.8. Сертифікації підлягають ЕНК, що містять всі модулі (теми) навчальної дисципліни. ЕНК, що відтворюють окремі модулі не сертифікуються.

2.9. Навчальна дисципліна (будь-якої форми навчання та спеціальності) має бути забезпечена єдиним оригінальним ЕНК, що сертифікується в установленому порядку. Інші ЕНК, створені за рішенням кафедри, вважаються копією сертифікованого ЕНК.

3. Структура ЕНК

3.1. Кожен електронний навчальний курс, розміщений у середовищі електронного навчання університету, має уніфіковану структуру.

3.2. Обов'язковими складовими ЕНК є:

3.2.1. Опис ЕНК із зазначенням освітньо-професійної програми (шифр, назва, рівень ВО, дата введення в дію/перегляду/внесення змін) та посиланням на актуальну робочу програму навчальної дисципліни в Інституційному репозиторії;

3.2.2. Загальна інформація про навчальну дисципліну (ресурси: робоча програма; тематичний план; критерії оцінювання; друквані та Інтернет-

джерела; глосарій; оголошення; відомості про автора);

3.2.3. Навчально-методичні матеріали з кожного модуля:

- теоретичний матеріал (структуровані електронні навчальні матеріали, посібник у вигляді ресурсів Лекція або Книга, мультимедійні презентації лекцій, аудіо-, відео-, анімаційні навчальні ресурси, список друкованих та Інтернет-джерел);
- практичні/семінарські/лабораторні роботи (зміст, методичні вказівки щодо їх виконання, список індивідуальних завдань, форма подання результатів виконання, терміни виконання, критерії оцінювання);
- завдання для самостійної роботи студентів (додатковий теоретичний матеріал, завдання, методичні вказівки щодо їх виконання, список індивідуальних завдань, форма подання результатів виконання, критерії оцінювання);
- модульний контроль (контрольні запитання, завдання з критеріями оцінювання та формою подання результатів виконання, прикладів екзаменаційних білетів, тести для самоконтролю та контролю);

3.2.4. Матеріали для проведення підсумкового оцінювання (контрольні запитання, тест для самоконтролю, підсумковий тест для оцінювання студента з дисципліни);

3.2.5. Додаткові матеріали.

3.3. Інтерактивна деталізована структура курсу за посиланням

<https://www.mindmeister.com/ru/489234166/>.

3.4. Особливі умови:

- якщо курс практичний, доцільно викласти теоретичні відомості одним загальним ресурсом Лекція чи Книга;
- для курсів, де є обов'язковою перевірка навичок аудіювання, говоріння, тощо, допускається форма подання виконаної роботи у вигляді аудіо- чи відеофайлу, спілкування/співбесіди у голосовому чи відеочаті.

4. Алгоритм сертифікації ЕНК

4.1. Сертифікація ЕНК на рівні Університету здійснюється щомісяця за вимогами, затвердженими даним Положенням.

4.2. Методичну комісію з сертифікації ЕНК очолює проректор з науково-методичної та навчальної роботи – голова, проректор з інформатизації навчально-наукової та управлінської діяльності – співголова.

4.3. Рішення методичної комісії з сертифікації ЕНК формується колегіально на основі подання керівника структурного підрозділу, ґрунтується на висновках трьох експертиз: фахової, експертизи ресурсів та технічної експертизи ЕНК та затверджується наказом ректора Університету з рекомендацією до використання ЕНК у **освітньому** процесі.

4.4. **Фахова експертиза** проводиться кафедрою із залученням не менше двох фахівців з предметної області та передбачає аналіз наукового рівня матеріалів курсу, відповідності **освітнім програмам**, цілям і завданням курсу. Оцінюється

актуальність змісту, новизна матеріалу, що подається, його завершеність і логічна узгодженість, змістовне наповнення та методична доцільність створених ресурсів, методичних аспектів організації курсу, педагогічно-психологічних засад організації навчальної діяльності студентів та НПП, їх взаємодії, організації системи контролю.

4.5. Процедура проведення фахової експертизи включає такі кроки:

- призначення кафедрою експертів (не менше 2-х осіб). Якщо є потреба кафедра може залучати фахівців відповідної галузі з інших установ;
- надання автором ЕНК запрошення експертам з посиланням на ЕНК та паролем доступу;
- здійснення онлайн-експертизи (Онлайн-форма [«Фахова експертиза»](#));
- за необхідності підготовка кафедрою окремих критеріїв оцінювання, що детально враховують специфіку фахових напрямків;
- надання результатів експертизи за запитом кафедри;
- обговорення результатів експертизи на засідання кафедри;
- участь у підготовці узагальненого висновку експертизи ЕНК (додаток 2), у якому зазначити результати фахової експертизи за підписом завідувача кафедри.

4.6. **Експертиза ресурсів** передбачає аналіз наявності обов'язкових складових ЕНК (додаток, таблиця 1), та визначення рівня відповідності кожної складової вимогам (додаток, таблиця 2). Прохідний бал за експертизою ресурсів ЕНК для подальшого подання на технічну експертизу складає 70 (зі 130 можливих).

4.7. Проведення фахової кафедрами та експертизи ресурсів відбувається у перші два тижні місяця помічником з ІКТ керівника відповідного структурного підрозділу, по завершенню якої авторам надаються рекомендації та, за потреби, час на доопрацювання ЕНК.

4.8. У разі не доопрацювання ЕНК автором в установлений термін з будь-яких причин, для подальшого розгляду даного ЕНК комісією із сертифікації має бути повторне подання ЕНК на експертизу в установленому вище порядку.

4.9. Керівник структурного підрозділу підписує узагальнений висновок експертизи ЕНК, у якому засвідчено:

- результати фахової експертизи підписом завідувача кафедри;
- результати експертизи ресурсів ЕНК підписом помічника з ІКТ;
- відповідність змістового наповнення ЕНК освітньо-професійній програмі дисципліни підписом заступника з навчальної роботи.

4.10. Узагальнений висновок експертизи ЕНК подається структурним підрозділом до НДЛ інформатизації освіти не пізніше 18-20 числа поточного місяця.

4.11. **Технічна експертиза ЕНК** здійснюється НДЛ інформатизації освіти за поданням структурних підрозділів з обов'язковим моніторингом у онлайн-документі з відкритим доступом на перегляд усіма учасниками освітнього

процесу та передбачає аналіз виконання загальносистемних вимог (додаток, таблиця 3) згідно затвердженого графіка.

4.12. НДЛ інформатизації освіти робить позначку «Сертифіковано» у системі е-навчання Університету впродовж трьох робочих днів після підписання наказу про сертифікацію ЕНК.

5. Моніторинг використання сертифікованих ЕНК

5.1. З ЕНК можуть працювати викладачі, які не є авторами курсів за наявності рішення кафедри про зарахування на вказаний ЕНК. У системі передбачено види участі НПП Університету в ролі: викладач, студент, слухач в курсі з різними рівнями доступу.

5.2. Для здійснення моніторингу використання сертифікованих ЕНК в навчальному процесі використовується анкетування студентів в кінці семестру.

5.3. НДЛ інформатизації освіти готує статистичні звіти щодо активності студентів у ЕНК по завершенні кожного семестру та подає керівникам структурних підрозділів.

5.4. При виявленні ЕНК, що не використовуються протягом року після сертифікації, з'ясовується причина незатребуваності та виноситься рішення кафедри щодо збереження у системі е-навчання Університету.

5.5. Контроль за використанням ЕНК, активністю у форумах, відвідуванням та відповідністю підсумкового оцінювання здійснює кафедра та подає звітність керівнику структурного підрозділу й до НМЦ СЯО.

5.6. Сертифікація ЕНК є актуальною в поточному навчальному році.

5.7. Статус сертифікованого ЕНК можна продовжити на наступний навчальний рік за рішенням.

Додаток
до Положення про ЕНК: порядок створення,
сертифікації та використання у системі е-навчання
Київського університету імені Бориса Грінченка

Експертиза ресурсів ЕНК

Таблиця 1.

Вимоги до ЕНК

Складова ЕНК	Критерій	Примітки
Загальна інформація про курс		
Програма курсу	Подано без титульного аркуша структурованим текстом	* Мають бути подані ресурсом <i>Книга</i> або окремими ресурсами <i>Сторінка</i>
	Наявність мети та завдань вивчення курсу з персоніфікованим зверненням до студентів	
	Наявність вимог до знань, умінь та навичок (вхідних та вихідних)	
	Вказано кількість годин на вивчення кожного модуля	
	Надано гіперпосилання на актуальну робочу програму навчальної дисципліни в Інституційному репозиторії	
	Наведено структуру курсу з зазначенням назв модулів з анотаціями	
Тематичний план	Наявність потижневого планування проведення лекційних та практичних (семінарських, лабораторних) занять у формі таблиці (за основу може бути взята методична карта курсу)	
	Наявність потижневого планування виконання студентами завдань для самостійної роботи	
Критерії оцінювання	Наведено якісні критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності	
	Вказується розподіл оціночних балів за виконання різних видів навчальної діяльності з кожного модуля	
	Наведена таблиця співвідношень національних оцінок та оцінок ECTS	
Друковані та Інтернет джерела	Вказуються основні друковані джерела з дисципліни	
	Вказуються додаткові друковані джерела	
	Наводяться Інтернет-джерела з активними гіперпосиланнями	
Про автора	Подано у форматі посилання на е-портфоліо, WIKI-сторінку або сторінку викладача на сайті Університету	*

Термінологічний словник	Подано у форматі глосарія	*
	Означення наводяться до всіх термінів у словнику	*
	Необхідність зв'язування слів глосарію вирішує автор курсу	
Оголошення	Подано у форматі форуму, містить оголошення викладача для студентів	*
Путівник по курсу	Містить презентацію курсу/карту курсу/форум	*
Матеріали модуля		
Наявні методичні рекомендації до вивчення кожного модуля: Сторінка/ інструкція/карта модуля/презентація модуля)		*
Теоретичний матеріал	Теоретичні навчальні матеріали представлені у вигляді ресурсів <i>Лекція, Книга</i>	*
	Лекція містить гіпертекстовий повний (або надлишковий), структурований, дозований, візуалізований матеріал, може містити посилання на додаткові ресурси (відео, аудіо, тексти у курсі чи на зовнішніх сайтах), питання на перевірку рівня засвоєння поданого теоретичного матеріалу	
	Наявні додаткові мультимедійні (відео-, аудіоматеріали) навчально-методичні матеріали	*
	Наявні демонстраційні матеріали у вигляді презентацій до всіх лекцій (тем) (розраховується відповідно до їх кількості)	*
Практичні (семінарські, лабораторні) роботи***	Кожен вид діяльності студента представлено ресурсом <i>Завдання, Семінар</i> або <i>Форум</i> , якщо за цей вид роботи нараховуються бали	*
	Наявні окремі ресурси для кожної практичної роботи, які містять основні структурні елементи: тема, мета, методичні рекомендації, список завдань, форма подання результатів виконаної роботи, критерії оцінювання, термін виконання (для всіх робіт) (розраховується пропорційно загальній кількості робіт)	*
Завдання для самостійної роботи	Кожен вид діяльності студента представлено ресурсом <i>Завдання</i> або <i>Форум</i> якщо за цей вид роботи нараховуються бали	*
	Наявні методичні рекомендації з виконання завдань або додаткових навчально-методичних ресурсів для самостійного опрацювання або посилань на зовнішні інформаційні ресурси	*
	Наявні окремі ресурси із завданнями для самостійного виконання, які містять основні структурні елементи: список індивідуальних завдань, форма подання результатів виконаного завдання, критерії оцінювання, термін виконання	*

Модульний контроль	Наявність контрольних запитань	*
	Наявність тесту практичного або компетентнісного завдання для модульного контролю	
Підсумкове оцінювання	Представлено ресурсом <i>Завдання</i>	*
	Наявність контрольних запитань, зразку білету, опису проведення підсумкового оцінювання	*
	Може бути тест для підсумкової атестації (від 30 тестових запитань)	*

Критерії експертизи ресурсів ЕНК помічниками з ІКТ

Ресурси	Критерій	Максимальний бал
Представлення теоретичного матеріалу	матеріал структурований, розбитий на порції, працюють кнопки навігації, гіперпосилання, матеріал візуалізований: графічні зображення, схеми, дидактичні малюнки	20
Презентаційні матеріали до лекцій у Microsoft PowerPoint	Виконані за допомогою програмного забезпечення Microsoft PowerPoint з використанням корпоративного стилю та вимог до мультимедійних презентацій *Альтернативні формати презентаційних матеріалів: SMARTNotebook, http://prezi.com , Libre Office, PDF, http://slides.com , PowToon, Відео, тощо.	20
Наявність ресурсів для завдань до практичних /лабораторних/семінарських/самостійних робіт	<ul style="list-style-type: none"> • підготовлено ресурсом “Завдання” • призначено початок та закінчення терміну виконання, • конкретизовано та зазначено кількість та обсяг файлів і тексту відповіді; • наведено критерії оцінювання виконаних завдань 	30
Наповнюваність та структура тестових завдань банку	наявні категорії для кожного модуля, у кожному з яких є підкатегорії за складністю завдань, в кожній підкатегорії не менше 10 тестових завдань	20
	банк ТЗ заповнений без категорій	10
Різноманітність типів тестових завдань	3 і більше різних типів тестових завдань	15
	2 типи тестових завдань	10
	1 тип тестових завдань	5
Наявність тестів для модульних/підсумкового контролю		5
Наявність ресурсів для модульних/підсумкового контролю		20
Прохідний бал		70

Технічна експертиза ЕНК співробітниками НДЛ інформатизації освіти

Ресурс ЕНК	Критерій відповідності
Журнал оцінок	журнал налаштований: - наявні усі категорії оцінювання, - ресурси відповідно розподілені по категоріям - оцінювання ресурсів відповідає наведеним критеріям
Банк тестових завдань	правильність налаштування ТЗ
Тест	створений за допомогою вибору випадкових ТЗ з різних категорій складності/модулів/тем у визначених співвідношеннях/ручного вибору питань з різних категорій складності/модулів/тем у визначених співвідношеннях
Наказ про сертифікацію ЕНК	За результатами рішення методичної комісії з урахуванням висновків трьох експертиз готувати проект загально університетського наказу щомісяця.
Оновлення рубрики “Сертифіковані ЕНК” на порталі Університету	
Внесення даних про сертифіковані ЕНК до реєстру	
Додавання відмітки про сертифікований курс у системі е-навчання	